

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 1, TELEFON 15-21 DO 15-24

SLOVENSKI POROČEVALEC

IZŠERATNI ODELEK LJUBLJANA, TELEFON 15-21 DO 15-24, POSTNI OČKOVNI RACUN LJUBLJANI ŠTEV. 4-36601-1, OGLASI PO CENIKU, MESEČNA NABORNA 4 DIN

GLASILO OSVOBODILNE FRONTNE SLOVBNIJE

Konferenca organizacijskih sekretarjev okrajnih odborov Osvobodilne fronte

je včeraj končala svoje delo

Včeraj so v prostorih Izvršnega odbora OF v Ljubljani nadaljevali s konferenco organizacijskih sekretarjev okrajnih odborov OF. Na konferenci so pretresali drugi del polletnega plana frontnih organizacij, ki govore o graditvi združnih domov. Tov. Jože Primožič je na zglednih dobrih okrajnih uprav za graditev združnih domov pokazal na pozitivne strani, ki so pospeševale graditev združnih domov. Na primerih slabih okrajnih uprav pa je obrazložil vzroke, zaradi katerih gradnja združnih domov po nekaterih okrajih ne napreduje. Ostro je grajal miselnost nekaterih članov okrajnih gradbenih uprav, češ da ni nujno, da letos zgradimo predvidene združne domove. Sekretar okrajnega odbora OF v Novem mestu je navedel značilen primer oportunitizma in take miselnosti. Predsednik okrajne uprave v Novem mestu je bil: »Če bom jaz prepričan, da bodo domovi zgrajeni, bodo, če pa jaz ne bom prepričan, pa ne bodo.« To je primer skrajnega oportunitizma, primer, ki ga je treba ne le šibati, temveč razkinkati in takega funkcionarja zamenjati. Tov. Primožič je nadalje poudaril nekatere primere, ko so dom zgrajili, pa ni ob tem nobenega političnega učinka. Zakaj? Zato, ker so se dela lotili predvsem tehnični, ne pa politični. V Babnem polju pri Celju gradijo člani sindikatov kmetom združni dom. Ta dom ne bo nikdar sprožil diferenciacije na vasi in ne bo mogel postati središče političnega, gospodarskega in kulturnega dela. Kmetije, ki doma niso sami zgradili, do nje ne morejo imeti pravičnega odnosa. Politični in socialni sestav nekaterih okrajnih in

krajnih gradbenih uprav še vedno ne ustreza političnim zahtevam. Večina uprav ne rešuje težav in nalog revolucionarno, ampak gre po liniji najmanjšega odpora. Čakajo na les, čakajo na opeko, na apno, cement, sami se pa ne znajo razgibati, da bi iskali gradbeni material iz lastnih, lokalnih virov. Akcija za zgraditev še nedograjenih združnih domov nas sili k takojšnjim ukrepom, k takojšnji mobilizaciji delovne sile in materiala, če hočemo, da bomo vse po planu predvidene združne domove spravili letos pod streho. Dosedanje razmerje med časom in delovnim učinkom je nestvarno, saj smo porabili za 140 združnih domov 65% časa, in bomo za zgraditev ostalih domov prav gotovo v časovni stiski. Tov. Primožič je nadalje poudaril organizacijske izkušnje ter izkušnje agitacije in propagande s tistih gradilišč, ki so dosegla največje uspehe. Da bodo v planu predvideni domovi zgrajeni, je nujno, urediti graditev po brigadnem sistemu dela in ustanoviti čim več frontnih brigad. Organizacijski sekretarji okrajnih odborov OF so v diskusiji o načelnih pripombah tov. Primožiča razpravljali o težavah, s katerimi se morajo boriti posamezne krajevne in okrajne uprave za gradnjo združnih domov. Po večini so te težave zaradi pomanjkanja delovne sile in gradbenega materiala. Pomanjkanje opeke bo deloma rešeno s tem, da bo šlo 2030 mladincev in mladink v delovne brigade, ki bodo izdelovale opeko. V debato je nato posegel tov. ministar Janez Hribar in poudaril, da graditev združnih domov ne sme biti samo tehnična stvar, ampak predvsem politična akcija, ki pomača graditi socializem na vasi. Uspehi

v Gornji Radgoni, Ilirski Bistrici in drugod potrjujejo, da tudi ostali okrajni lahko izpolnijo plan gradenj združnih domov. Poudaril je, da se aktiv na vasi še vedno premalo zaveda svojih nalog in svoje borbe proti tistim kulaškim elementom, ki hočejo obdržati na vasi tako stanje, kakršno smo podedovali iz stare Jugoslavije. Naloga aktivista na vasi je, da se bori za čim prejšnjo zmago socializma, in eden izmed najbolj pomembnih sklepov te konference naj bo sklep: delo za socializem na vasi. Ob izgraditvi združnih domov bo to delo lažje in bo povečana vključitev kmetov v delo za socializem. Tov. minister je opozoril organizacijske sekretarje odborov OF, naj plane Fronte skrbno izdelajo, naj se o njih porazgovorijo v širšem krogu aktivistov, na množičnem sestanku, da bodo ti plani življenjski in da bodo prav v tem imeli tudi poročilo, da bodo uresničeni. Letošnje izkušnje in uspehi, ki jih bomo dosegli, nam bodo vodilo za delo v prihodnjem letu. Po zaključnih besedah tov. ministra Hribarja je govoril pomočnik ministra za lesno industrijo tov. Matveje Huce v zvezi z drugim Gozdarskim tednom, ki bo v septembru. Poleg tekočih nalog, ki jih imajo naše frontne organizacije, bo ena izmed zelo važnih akcij v prihodnjih dneh priprava na »Gozdarski teden« v prihodnjem mesecu. Tov. Huce je opozoril navzoče, naj skrb za dobro organizacijo množične udeležbe pri gozdnih delih, pri prevozu, pri nakladanju lesa in pri pravljanju gozdnih poti. Od spretnosti organizacije, propagande in agitacije okrajne aktivna bo odvisen uspeh II. Gozdarskega tedna. Konferenca je s tem končala svoje dvodnevno delo.

Splošno povečanje dnevnih obrokov kruha za potrošnike zagotovljene preskrbe in za kmete v pasivnih krajih

Viada FLRJ je izdala na predlog ministra za trgovino in preskrbo odločbo o povečanju količin kruha za potrošnike zagotovljene preskrbe. Po tej odločbi se potrošnikom zagotovljene preskrbe, ki imajo do 1000 g kruha dnevno, poveča dnevna količina kruha za 50 g, tako da bodo znašale zagotovljene dnevne količine kruha kakor sledi:

Table with 2 columns: potrošniški razred, dnevna količina kruha. Rows include TDa, TDb, TD, SDA, SD, LD, Doj, O, M, Nav 1, Nav 2.

S tem se izpreminja 1. točka odločbe o določitvi predmetov in količin, ki spadajo v zvezno zagotovljeno preskrbo z dne 10. februarja 1948. Preskrba potrošnikov po tej odločbi velja od 1. avgusta 1948. Višji obroki za kmete v pasivnih krajih. Minister za trgovino in preskrbo FLRJ je hkrati izdal v sporazumu z ministrom za delo odločbo o preskrbi

kmetov v pasivnih in v vojni opustošenih krajih z žitom. 1. Kmetije v pasivnih in v vojni opustošenih krajih oziroma v okoljih, ki so prevzeti v posebno preskrbo po predpisih uredbe o preskrbi kmetov v pasivnih in v vojni opustošenih krajih, imajo po novi odločbi pravico kupiti po nižjih enotnih cenah mesečno 7 kg koruze in 1 kg pšenice oziroma ustrezne količine moke. Kmetije, za katere velja posebna preskrba in žive v primorskih krajih LR Hrvaške ter LR Črne gore, imajo pravico kupiti mesečno 8 kg koruze in 1 kg pšenice oziroma ustrezne količine moke. 2. Način nakupa žita (moke) po predpisih te odločbe bodo določili ministri za trgovino in preskrbo ljudskih republik. Ta odločba spreminja hkrati odločbo o določitvi predmetov, s katerimi se preskrbujejo kmetije v pasivnih in med vojni opustošenih krajih oziroma okoljih in o načinu preskrbe teh kmetov z dne 28. marca 1948. leta. (Uradni list FLRJ št. 26/48.)

Letošnji pridelok žita, ki je precej večji kakor je bil lani, je omogočil splošno povečanje dnevnih obrokov kruha za potrošnike zagotovljene preskrbe. To povečanje dnevnih količin kruha znaša 50 gramov in velja za vse kategorije potrošnikov, razen za gozdne in jamske delavce, ki že prejemale dnevno po 1000 g kruha. Ker velja povečanje dnevnih količin kruha od 1. avgusta, bodo potrošniki za čas od 1. avgusta naknadno prejeli ustrezne količine moke. Nova odločba o preskrbi kmetov v pasivnih in v vojni opustošenih krajih z žitom je zboljšala tudi njihovo preskrbo. Doslej so prejemale kmetije v pasivnih in v vojni opustošenih krajih dnevno 250 g kruha oziroma 6 kg koruze mesečno. Z novo odločbo je ta obrok povečan, tako da dobe kmetije v pasivnih in v vojni opustošenih krajih mesečno 7 kg koruze in 1 kg pšenice, v primorskih predelih LR Hrvaške in LR Črne gore pa 8 kg koruze in 1 kg pšenice. Kmetije v pasivnih krajih in Istri in Slovenskem Primorju pa imajo pravico kupiti 5 kg koruze in 4 kg pšenice mesečno. Odločba o zvišanju obrokov kruha za potrošnike zagotovljene preskrbe in zboljšanje prehrane kmetov v pasivnih ter v vojni opustošenih krajih z žitom je nov dokaz, da zvezna vlada stalno skrbi za dviganje življenjske ravni v naši državi.

Skrb za boljšo preskrbo je med glavnimi nalogami mestnega ljudskega odbora Ljubljane

Včeraj je bilo III. redno zasedanje mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane. Poročilo o dosedanjem delu je podal predsednik tov. Sitar Jože. Važne naloge so bile kljub svoji obsežnosti uspešno izvršene. — Ema teh je petletni plan, druga nacionalizacija privatnih industrijskih podjetij in likvidacija privatne trgovine. To so bile ekonomske spremembe, ki so zelo okrepile naše lokalno gospodarstvo. S tem so bile iztrgane iz rok privatnikov poslednje pozicije za zaviranje našega lokalnega gospodarstva in s tem petletnega plana. Z nacionalizacijo je Mestni ljudski odbor dobil skupaj 65 podjetij različnih strok. S tem so se okrepile zlasti naša živilska, kovinska industrija, tekstilna in lesna industrija. Poleg industrijskih podjetij smo z nacionalizacijo dobili še 11 vinskih klet in 9 večjih skladišč, kar je važno zlasti za razvoj nove trgovine. Polletni plan v podjetjih je bil v celoti dosežen. Čeprav je bil plan v nekaterih podjetjih visoko presežen, so zopet druga podjetja močno zastajala. Temu so delno vzrok objektivni pogoj kot zakasnela dobava surovin, pomanjkanje pomožnega materiala, kasno sklepanje pogodb itd. Vendar pa so tu tudi subjektivni vzroki, ki so zavirali izpolnitev plana, predvsem nesistematična ter pomanjkljiva kontrola in evidenca nad izvrševanjem plana, nepoznavanje plana s strani delovnih kolektivov, v katerih se prav zaradi tega ni razvivala borba za izpolnitev planov, premajhna povezava med upravami podjetij in sindikalnim področjem. Zaradi tega ni bilo med članstvom zanimanja za proizvodne plane in norme, ki bi dvignile storilnost dela (n. pr. kovinska industrija); premajhna je bila tudi skrb za vzgojo strokovnega kadra in podobno. Graje vreden je partikularizem v naših podjetjih. Četudi na potrebujejo raznih surovin in strojev, ki bi jih druga podjetja nujno rabila pri svoji proizvodnji in tako dosegla ter celo presešla svoj plan, jih nekatera podjetja ljubosumno čuvajo. S pravilno uporabo in razporeditvijo materiala, bodo v mnogih primerih lahko rešili trenutno pomanjkanje strojev in surovin. Analiza je poleg omenjenih vzrokov nezpolnitve planov pokazala tudi pomanjkanje delovne discipline in malomarnost odnosa do dela. V nekaterih podjetjih je visok odstotek izostankov zaradi boleznih, vendar pa imamo vrsto podjetij, kjer je odstotek neupravičenih izostankov prav tako velik, morda celo večji. To seveda nujno vpliva na proizvodnjo. Sindikalne podružnice čaka prav na tem področju važna naloga prevzgoje delovnega človeka, da bo zavestno sodeloval pri izvedbi petletnega plana. V razpravi, ki je sledila, je tov. Nebec, poverjenik za preskrbo, omenil težave, ki so nastajale pri preskrbi. Zlasti občutne so bile pri dobavi masti. Pomanjkanje sladkorja, ki je v zadnjem času nastopilo v naši

preskrbi, so zlasti zakrivali spekulantski elementi, ki so s kopičenjem sladkorja omejiteljno začasno prodajo na svobodnem trgu. Lažne govorice, da sladkorja ne bo, so neutemeljene, ker bo najkasneje čez 1 mesec spet v svobodni prodaji. Zboljšanje naše preskrbe bodo nedvomno mnogo pripomogle mestne ekonomije, zlasti v času ko je preskrba težja. Skrbeti moramo, da se številni mestnih ekonomij znatno poveča. V Ljubljani in okolici bodo ustanovljena nova mestna podjetja: »Ključavničarska delavnica« v Copovi ulici, »Strojno podjetje« na Cesti v Mestni log, »Elektra« na Celovški cesti, »Roleta« (bivša Bernikova tovarna) na Linhartovi cesti za Bežigradom, »Žagac« v Škofljici, »Oprema«, tovarna pohištva v št. Vidu, »Angora« tovarna pletenin in triko-

taže na Emonski cesti, »Totrac«, tovarna trakov in pozamerterije v Gledališki ulici, »Optika« v Selenburgovi ulici, »Torbica«, usnjena galanterija v Jesenkovi ulici, »Spektrum« na Celovški cesti »Laboda«, bivša Reichova tovarna. Tudi nekaj gostinskih podjetij bo prišlo v mestni sektor. Tako gostilna »Pri Nacetu« na Šmartinski cesti in »Gostinstvo« v Trzni ulici. Borba za izvedbo petletnega plana se bo podvojila kot osnovna gonilna sila pri graditvi socialističnega gospodarstva. Socialistični sektor gospodarstva se bo razširil in organizacijsko okrepil. In vseh področjih je treba dvigniti proizvodnjo z uvajanjem norm in iskanjem boljših načinov dela, okrepiti delovno disciplino in izločiti iz našega poslovanja škodljive vplive birokratizma, ki se še pogosto javljajo v našem gospodarskem aparatu.

Poziv glavnega odbora LMS kmečki mladini

Ljudska mladina Slovenije je v tekmovanju na čast V. kongresa Komunistične partije Jugoslavije dokazala s svojim delovnim poletom ljubezen do Komunistične Partije in njenega Centralnega komiteja z maršalom Titom na čelu. Kmečka mladina se je na gradiliščih s svojim socialističnim tekmovanjem uvrstila med prve bore za izboljšanje življenjskih pogojev na vasi. V borbi, ki se bje na gradiliščih združnih domov za njihovo dograditev, je danes kmečka mladina pred novo, veliko in častno nalogo: omogočiti z hitro dobavo opeke nadaljnjo gradnjo združnih domov. Kmečka mladina bo to nalogo izvršila s hitrim formiranjem mladinskih delovnih brigad v opekarnah, z dobro organizacijo dela, s tekmovalnim in udarniškim duhom. Glavni odbor Ljudske mladine Slovenije zato poziva vse okrajne odbore LMS, naj se takoj lotijo izvajanja nalog v zvezi z izdelovanjem opeke za gradnjo združnih domov, tako da bodo mladinske delovne brigade začele izdelovati opeko že 1. septembra. Glavni odbor Ljudske mladine Slovenije zato poziva vse okrajne odbore LMS k tekmovanju za čim hitrejšo izpolnitev te obveznosti v naslednjih točkah: 1. kateri okraj bo pred 1. septembrom mobiliziral in formaliziral mladinsko delovno brigado za delo v opekarni; 2. kateri okraj bo bolje izvedel priprave za bivanje in prehrano brigad, kakor tudi za vse ostale tehnične potrebe. Mladinske delovne brigade v opekarnah pa poziva glavni odbor LMS k tekmovanju v naslednjih točkah: 1. v organizaciji dela, čuvanju oro-

taže na Emonski cesti, »Totrac«, tovarna trakov in pozamerterije v Gledališki ulici, »Optika« v Selenburgovi ulici, »Torbica«, usnjena galanterija v Jesenkovi ulici, »Spektrum« na Celovški cesti »Laboda«, bivša Reichova tovarna. Tudi nekaj gostinskih podjetij bo prišlo v mestni sektor. Tako gostilna »Pri Nacetu« na Šmartinski cesti in »Gostinstvo« v Trzni ulici. Borba za izvedbo petletnega plana se bo podvojila kot osnovna gonilna sila pri graditvi socialističnega gospodarstva. Socialistični sektor gospodarstva se bo razširil in organizacijsko okrepil. In vseh področjih je treba dvigniti proizvodnjo z uvajanjem norm in iskanjem boljših načinov dela, okrepiti delovno disciplino in izločiti iz našega poslovanja škodljive vplive birokratizma, ki se še pogosto javljajo v našem gospodarskem aparatu.

XVIII. ljubljanska brigada že tretjič razglašena za udarno

Na gradilišču mladinske tovarne težkih orodnih strojev Ivo-Lola Ribar v Železniku si je XVIII. ljubljanska mladinska delovna brigada Ivana Regenta v prvi dekadi avgusta priborila desetdnevno prehodno zastavo glavnega štaba in drugič naziv udarne brigade, ker je v tem razdobju pokazala med vsemi brigadami najboljšo uspehe. V nadaljnjem tekmovanju za izpolnitev novih obveznosti, ki so jih brigade sprejele v izvajanju sklepov V. kongresa KPJ, je XVIII. ljubljanska brigada v drugi dekadi avgusta znova izšla kot zmagovalka. Dne 20. t. m. je drugič prejela prehodno zastavo glavnega štaba in tretjič naziv udarne brigade. Tako so učenci v gospodarstvu, ki sestavljajo to brigado, izpolnili obljubo tov. ministru Ivanu Regentu. S svojim delom so pokazali veliko zavestnost ter predanost Komunistični partiji in tov. Titu.

Uredba o odkupu krompirja v letu 1948-49

Splošne določbe. Čl. 1. Da se zagotovi preskrba delovnega prebivalstva s krompirjem, se bo v gospodarskem letu 1948-49 izvajal obvezen odkup krompirja. Pod obveznim odkupom se razume dolžnost kmetovalcev, kmetijskih obdelovalnih združ in državnih kmetijskih posestev, da prodajo državi po predpisih te uredbe določeno količino krompirja po določenih cenah brez pravice do prejema bonov za nakup industrijskega blaga po nižjih enotnih cenah z izjemo primerov, navedenih v 3. členu te uredbe. Čl. 2. Razen količine krompirja, ki so jo dolžni prodati državi po predpisih te uredbe, lahko kmetovalci in kmetijske obdelovalne zadruge prodajo državi tudi preostale proste presežke krompirja po določenih državnih (vezanih) cenah, s pravico do prejema bonov za nakup industrijskega blaga ali do prejema nakazila za nakup koruze v razmerju 1 kg koruze za 2 kg krompirja. Kmetovalci in kmetijske obdelovalne zadruge lahko prodajo te preostale proste presežke krompirja tudi po poteku roka za sklepanje kupoprodajnih pogodb po vezanih cenah, vendar brez pravice do 25% poviška določenih državnih cen. Čl. 3. Kmetovalci in kmetijsko-obdelovalne zadruge lahko v naprej sklepanje pogodb tako o prodaji tistih količin krompirja, ki so jih dolžni prodati po predpisih te uredbe, kakor tudi o kupoprodaji prostih presežkov. Količine krompirja, ki jih kmetovalci in kmetijske obdelovalne zadruge prodajajo na podlagi sklenjenih pogodb, se računajo v obvezni odkup. Posamezni kmetovalci lahko s kontrahiranjem prodajo največ 10.000 kg krompirja. Ta omejitev ne velja za kmetijske obdelovalne zadruge. Krompir se kontrahira po določenih državnih cenah, povečanih za 25%. Za vse pogodbene (kontrahirane) količine dobijo kmetijska gospodarstva poleg kupnine v gotovini tudi bone za nakup industrijskega blaga v višini kupnine. Pridelovalci, ki sklenejo v naprej z državo pogodbo o prodaji večje količine krompirja kakor se glasi predpis za obvezno prodajo, prejmejo lahko namestu bonov za nakup industrijskega blaga nakazilo za nakup koruze po določenih prodajnih cenah in sicer v temle razmerju: a) za količine, ki presegaajo celotni predpis obvezne prodaje do 25%, nakazilo za nakup 1 kg koruze za vsak 15 kg prodaneza krompirja, ki presega količino obvezne prodaje; b) za količine, ki presegaajo celotni predpis obvezne prodaje nad 25%, nakazilo za nakup 1 kg koruze za vsak kg prodaneza krompirja, ki presega količino obvezne prodaje. Za pogodbene (kontrahirane) količine, ki jih prodajo tisti kmetovalci, ki nimajo predpisa za obvezno prodajo, prejmejo po izbiri bone za nakup industrijskega blaga ali nakazilo za nakup koruze v razmerju 1:1 za vse količine s pogodbo prodaneza krompirja. Pridelovalci, ki sklenejo v naprej pogodbo o prodaji krompirja, imajo pravico do prejema predjuma v višini 50% vrednosti prodane kupnine v gotovini in bonih za nakup industrijskega blaga. Sklepanje kupoprodajnih pogodb se začne, čim bodo kmetovalci obveščeni o višini odmere obvezne prodaje po 11. členu te uredbe in preneha z dnevom, ko se začne odkup v posameznem okraju.

Točnejše predpise o sklepanju pogodb izda minister za trgovino in preskrbo LRS. Čl. 4. Kmetovalci, ki imajo manj kot 2 ha obdelovalne zemlje, so oproščeni obvezne prodaje krompirja. II. Planiranje odkupa. Čl. 5. Količine krompirja, ki se morajo obvezno odkupiti na področju posameznih okrajnih ljudskih odborov, določi s planom vlada LRS na predlog ministra za trgovino in preskrbo v sporazumu z ministrom za kmetijstvo. Pri sestavljanju odkupnega plana in določanju količin krompirja za posamezne okraje, je treba upoštevati gospodarsko strukturo, pogoje in intenzivnost pridelovanja krompirja v okraju. Čl. 6. Na podlagi prejetega republiškega plana sestavi okrajni izvršilni odbor plan odkupa krompirja za svoje področje in določi količine, ki se morajo odkupiti v območju posameznih krajevnih ljudskih odborov. Pri sestavljanju planov odkupa za posamezne krajevne ljudske odbore, morajo okrajni izvršilni odbori upoštevati ekonomsko moč, gospodarsko strukturo, rodovitnost in površine, posejane s krompirjem v območju posameznega krajevnega ljudskega odbora. Čl. 7. Na podlagi prejetega plana sestavi krajevni ljudski odbor plan odkupa za svoje območje tako, da določi količine, ki so jih dolžni prodati posamezni kmetovalci. III. Kako se določa količina obveznega odkupa za posamezno gospodarstvo. Čl. 8. Da bi krajevni ljudski odbori lahko določili količino obvezne prodaje krompirja, morajo za posamezne pridelovalce ugotoviti predpravljenem krompirja skupni pridelkek krompirja in presežek pridelka na ta način, da ugotove hektarske donose krompirja v posameznih delih področja (po skupinah parcel in njiv). Presežek pridelka krompirja ugotovijo krajevni ljudski odbori tako, da od skupnega pridelka odštejejo: a) po 150—200 kg za prehrano vsakega člana pridelovalčevega gospodarstva. Za posamezne predelke bo določil to količino minister za trgovino in preskrbo LRS na predlog okrajnih izvršilnih odborov; b) po 300 kg za vsakega prašiča, ki ga pridelovalec redi za pleme oziroma za obvezno prodajo. Za domači zakol se prizna enak odbitek pri gospodarstvih s 3 družinskimi člani za enega prašiča, s 4—6 družinskimi člani za največ 2 prašiča, z 7—10 družinskimi člani za največ 3 prašiče in z nad 10 družinskimi člani za največ 4 prašiče; c) od 1800 do 2000 kg za seme na 1 ha. V tem okviru določi okrajni izvršilni odbor na predlog krajevnega ljudskega odbora količino, ki ostane za seme v posameznih predelih v okraju. Čl. 9. Za določanje količin krompirja, ki so jih posamezni kmetovalci dolžni prodati državi, sestavijo krajevni ljudski odbori sezname kmetovalcev v 3 izvodih s temi-le podatki: a) ime in priimek kmetovalca, b) skupna površina obdelovalne zemlje (njiv, travnikov, vinogradov, sadovnjakov in vrto), c) površina posejana s krompirjem, d) pridelkek krompirja na hektar; e) skupni pridelkek krompirja, f) priznani odbitki za prehrano družinskih članov, za krmo in za seme,

f) odstotek presežka, določen za obvezno prodajo, g) količina krompirja, ki jo morajo kmetovalci obvezno prodati državi. Čl. 10. Ko krajevni ljudski odbori ugotovijo presežek, določijo količine krompirja, ki jih je posamezen kmetovalec dolžan prodati državi v odstotku ugotovljenega presežka in sicer v teh mejah: I. kat. 2—3 ha 25—30, II. kat. 3—5 ha 30—40, III. kat. 5—8 ha 40—55, IV. kat. 8—10 ha 50—65, V. kat. 10—15 ha 65—75, VI. kat. nad 15 ha 75—85. V okviru prednjih odstotkov določijo krajevni ljudski odbor odstotek za vsakega kmetovalca, upoštevajoč pri tem gospodarsko strukturo, ekonomsko moč in ostale pogoje, ki lahko vplivajo na velikost obvezne prodaje. Čl. 11. Izpolnjene sezname po 9. členu dostavi krajevni ljudski odbor okrajnemu izvršilnemu odboru v potrditve. Okrajni izvršilni odbor pregleda na svoji seji predložene sezname. Če misli, da odmera obvezne prodaje ni pravilna, izvrši potrebne popravke. Po izvršenem pregledu dostavi okrajni izvršilni odbor en izvod odobrenega seznama krajevnemu ljudskemu odboru, drugi izvod kmetijskih združ, ki bo odkup izvrševala, tretji izvod si pa pridrži. Na podlagi potrjenega seznama izda krajevni ljudski odbor kmetovalcem pisemne odločbe o odmeri obvezne prodaje krompirja in predpiše rok, v katerem je treba izvršiti obvezno prodajo. Proti tej odločbi se kmetovalec lahko pritoži v treh dneh po prejemu odločbe in sicer krajevnemu ljudskemu odboru, ki pošlje pritožbo okrajnemu odboru v rešitev. Okrajni izvršilni odbor mora rešiti pritožbo v treh dneh in jo takoj poslati krajevnemu ljudskemu odboru. Morebitne spremembe se morajo popraviti tudi v seznamu. IV. Kmetijske obdelovalne zadruge. Čl. 12. Presežek krompirja pri kmetijskih obdelovalnih združah ugotovijo okrajni izvršilni odbor v smislu 8. člena te uredbe. Odbitek po 300 kg krompirja za krmo za vsakega prašiča se prizna tako za prašiče, ki jih zadruga že redi, kakor tudi za tiste prašiče, ki jih bo redila po planu vzreje. Kmetijska obdelovalna zadruga je dolžna prodati od 30—70 % ugotovljenega presežka, kar določi okrajni izvršilni odbor na podlagi površine obdelovalne zemlje, ki odpade povprečno na eno združno gospodinjstvo. Odstotek ne sme biti v nobenem primeru večji od odstotka po katerem se določa obvezna prodaja za privatna gospodarstva. Proti odločbi o odmeri obvezne prodaje lahko vloži kmetijska obdelovalna zadruga pritožbo na ministrstvo za trgovino in preskrbo v treh dneh po vročitvi odločbe. V. Državna kmetijska posestva. Čl. 13. Državna kmetijska posestva so dolžna prodati vse presežke krompirja. Obveznost kmetijskih posestev se določi v naprej na podlagi njihovega proizvodjalnega plana. Podrobnejše predpise o določitvi obveznosti državnih kmetijskih posestev izda minister za kmetijstvo v sporazumu z ministrom za trgovino in preskrbo. (Nadaljevanje na 2. strani)

Tržaški problem pred Varnostnim svetom

ZDA, Anglija in Francija so se odločile za odkrito kršitev mirovne pogodbe z Italijo

Ze večerj smo poročali, da je angloameriška večina zavrnila jugoslovansko pritožbo glede kršitve mirovne pogodbe z Italijo. Naknadno objavljamo danes izveščaje govora dr. Wilfana in Jakoba Malika pred glasovanjem.

New York, 20. avg. (Tanjug). Varnostni svet je na seji 18. t. m. zopet proučeval jugoslovansko spomenico o Trstu. Jugoslovanski predstavnik doktor Jože Vilfan je na začetku svojega govora opozoril na neutemeljenost trditve britanskega in ameriškega delegata, da je težko pravilno razlagati odredbe mirovne pogodbe, kakor je izjavil:

»Pravilno tolmačenje mirovne pogodbe ne dela nobenih težav tistim, ki proučujejo določbe mirovne pogodbe in določbe o Svobodnem tržaškem ozemlju z iskreno željo, da bi jih izpolnjevali.

Na osnovi mirovne pogodbe z Italijo ima začasni režim, ki je uveden v Svobodnem tržaškem ozemlju, samo eno nalogo: izvesti mora v začasnem režimu prehod k popolni neodvisnosti Svobodnega tržaškega ozemlja. Zato je glavna naloga časnega režima, da pripravljiva in gradi to neodvisnost, zmanjša njeno sedanjo odvisnost in se izogiba vseh ukrepov, ki bi bili v nasprotju s temi nalogami. Predstavnik ZDA in Velike Britanije hoče prikriti to očitno dejstvo. — Umetno delita začasni režim na dve dobi: na dobo, v kateri odločuje vojaška uprava, in na dobo, v kateri vodi ozemlje guverner in začasni svet vlade.

ZDA in Anglija preprečujejo imenovanje tržaškega guvernerja

Predstavnik ZDA in Velike Britanije javno zavlačujejo imenovanje guvernerja Trsta, ker čakata na ugoden trenutek, da bi izpodkopavale mirovne pogodbe z Italijo izpolnilo svoj namen in da bi Svobodno tržaško ozemlje priključili k Italiji. Naravn je, da bi morali biti obe coni Svobodnega tržaškega ozemlja v najtesnejšem stiku, da bi se skupno gospodarsko in socialno razvijali. V nasprotju s tem, kar bi bilo naravno, pa vodi zavezniška vojaška uprava v Trstu politiko skrajnega odtujevanja ene cone od druge. Zavezniška uprava je odklonila ponudbo uprave jugoslovanske cone, naj bi se ustanovili skupen organ, ki bi reševal gospodarske probleme oben con. Odklonila je svobodno gibanje prebivalcev Svobodnega tržaškega ozemlja po vsem ozemlju; prav tako ne dovoli delavcem, da iščejo zaposlitev na vsem ozemlju. Zaradi predpisov zavezniške vojaške uprave je redni trgovinski promet neznan. To ravnanje zavezniške vojaške uprave nasproti jugo-

slovanski coni hoče preprečiti sleherni gospodarski zvezi, ki bi okrepila tržaško gospodarstvo, v lastni coni pa zavezniška vojaška uprava z vsemi ukrepi odlaža rešitev najnujnejših tržaških problemov in pospešuje izolacijo Trsta od njegovega naravnega zaledja. Mirovna pogodba določa, da mora preiti vsa poldržavna lastnina Italije, ki je na področju Svobodnega tržaškega ozemlja, na Svobodno tržaško ozemlje. — Zavezniška vojaška uprava je doslej odklonila vse predloge, naj bi Svobodno tržaško ozemlje prevzelo nadzorstvo nad poldržavno lastnino, ki mu pripada po mirovni pogodbi. Vsa ta podjetja so še vedno pod italijansko kontrolo, ali točneje, pod nadzorstvom ameriškega kapitala, ki bo finančno podprl italijansko industrijo. Najbrž bi našli najboljši izraz vsega tega v argviski zavezniške vojaške uprave o trgovinskem sporazumu z FLR Jugoslavije.

Na začetku pogajanj med predstavniki Jugoslavije in zavezniško vojaško upravo so bili ugodni pogoji za sporazum; v začetku marca pa je angloameriška vojaška uprava nenadoma spremenila svoje mnenje in na nedoločen čas odložila sklenitev sporazuma. Predstavnik ZDA in Velike Britanije se ne ozirajo na prizadevanje jugoslovanske cone Svobodnega tržaškega ozemlja, ki hoče ustvariti najtesnejše sodelovanje med obema conama in doseči, da bi se po možnosti upravljal Svobodno tržaško ozemlje kot celota.

Predstavnik ZDA in Velike Britanije hoče preprečiti razpravljanje o jugoslovanski spomenici s trditvijo, da so vse akcije zavezniške vojaške uprave samo posledica ravnanja uprave jugoslovanske cone Trsta. Sedaj si hoče predstavnik Velike Britanije izmisliti domnevno »krivdno« jugoslovanske vojaške uprave s trditvijo, da je po tolikih mesecih, odkar je mirovna pogodba z Italijo v veljavi, v jugoslovanski coni v obtoku razen italijanske lire tudi še tako imenovana jugolira. Predstavnik Velike Britanije mora vedeti, da je italijanska vlada po navodilih vlade ZDA in v soglasju z vlado Velike Britanije odklonila vse predloge, ki jih je ponudila jugoslovanska vlada, da bi se to vprašanje rešilo.

Zavezniška politika v Trstu je napadalna

Jugoslovanska vlada je storila vse, da bi se Jugoslavija in Italija sporazumeli glede guvernerja v določenem roku, toda v nasprotju s prizadevanji predstavnikov Jugoslavije je Italija redno odklanjala vse kandidate, ki jih je predlagala Jugoslavija. »Stališče

Govor predstavnika ZSSR Malika

Za jugoslovanskim predstavnikom je govoril predstavnik ZSSR Malik, ki je med drugim dejal:

Javno in očitno zavlačevanje imenovanja tržaškega guvernerja po ZDA in Veliki Britaniji se je pričelo v februarju 1948, ko so bile pripravljene končne in je mirovna pogodba z Italijo že stopila v veljavo. Varnostni svet je imel dovolj časa za proučitev predloženih kandidatov za tržaškega guvernerja, toda delegacije Velike Britanije, ZDA in Francije so z raznimi sredstvi preprečile izvedbo sklepov ministrov za zunanje zadeve z dne 12. decembra 1946 o mirovni pogodbi z Italijo, ki se nanašajo na imenovanje guvernerja za Svobodno tržaško ozemlje. Očitno je, da so hotele doseči prekinitve pogajanj o imenovanju guvernerja. Končno dokazuje to tudi nota, ki so jo predložili 20. marca 1948. Predstavnik Velike Britanije je v svojem govoru na zadnji seji omenil predlog treh velesil o vrnitvi Trsta Italiji. Izjavil je, da govoriča dva razloga v prid spremembe mirovne pogodbe: domnevna možnost, da bi se dosegel sporazum o imenovanju guvernerja Trsta in domnevni dokazi, da je jugoslovanska cone sestavni del Jugoslavije. Jasno je, da je bila ta izjava potrebna zato, da bi našli opravičilo za nezakonito zahtevo po spremembi mirovne pogodbe z Italijo. Predstavnik Velike Britanije je v svoji izjavi samo po-

italijanske vlade pri teh pogajanjih v celoti soglasja s politiko ZDA in Velike Britanije, ki hočejo povzročiti urenje med Jugoslavijo in Italijo.

Osnovna naloga mirovne pogodbe je, da uvede mir med sosednimi narodi; torej mora predvsem odpraviti spore, ki so med obema sosedoma in ustvariti pogoje za medsebojno razumevanje. V tržaškem primeru, ki je stična točka med Jugoslavijo in Italijo, pa politika ZDA in Velike Britanije od začetku pa do danes ni bila usmerjena k zmanjšanju trenja med obema sosedoma, temveč k izživanju. ZDA so dosledno odklanjale upravitvene jugoslovanske zahteve na mirovni konferenci in kasneje v decembru pri sporazumu o tržaškem vprašanju. Takrat je Jugoslavija hotela doseči z neposrednimi pogajanjimi sporazum z Italijo na temelju splošne korekture meje. Ministrstvo za zunanje zadeve ZDA je tedaj sporočilo, da ne bo priznalo nobene spremembe sklepov Sveta ministrov za zunanje zadeve, čeprav bi prišlo do neposrednega sporazuma med obema prizadetima državama. In vendar so v marcu 1948. l. ZDA prevzele pobudo za spremembo prav teh sklepov Varnostnega sveta in niti niso skušali tega doseči s sporazumom med obema prizadetima državama, temveč na posebno napadalen način. Ko so ZDA 20. marca 1948 stavile svoj predlog, je bila Jugoslavija o tem obveščena samo s dvojnimi neke note. Ne le vsebina predloga za vrnitev Trsta Italiji, temveč tudi sam način, kako je bila Jugoslavija o tem obveščena, je preračunan na izživanje napetosti in trenja med obema sosednima državama. Zaradi načelnega in neomajnega stališča Sovjetske zveze ta poskus za spremembo mirovne pogodbe ni uspel, ker je bil nesprejemljiv in v nasprotju s osnovnimi načeli demokracije.

Sporazume, o katerih tu razpravljamo, sta sklenili angloameriška vojaška uprava in Italija približno ob istem času. Prvi sporazumi so bili podpisani 9. marca. Pri njih niso sodelovali neposredno prizadete države in so bile tako postavljene pred izvršeno dejstvo. Vestno in iskreno izvajanje odredb, ki se nanašajo na Svobodno tržaško ozemlje, bi bilo jamstvo za mirne odnose med Italijo in Jugoslavijo. Kršitev teh obveznosti pa pomeni željo, da bi povzročili spore med njima. Varnostni svet, ki je v uruh mednarodnega mira in varnosti, ne more in ne sme zlahka proučevati kršitev odredb mirovne pogodbe, ki se nanašajo na Svobodno tržaško ozemlje. Zato znova apeliramo na Varnostni svet, naj sprejme zahtevo jugoslovanske vlade.

Predlog Manuilkega za takojšnje imenovanje tržaškega guvernerja

Za šefom sovjetske delegacije je govoril predstavnik Ukrajinske SSR Manuilski, ki je dejal:

»Delegacija Ukrajinske SSR podpira jugoslovanski načrt resolucije, ki zahteva razveljavitev pogodb, sklenjenih 9. marca in 16. aprila med angloameriškim poveljstvom ter italijansko vlado, hkrati predlaga Ukrajinske SSR naslednje resolucije:

Ker je proučil zahtevo vlade Jugoslavije in smatra, da nelmenovanje guvernerja Svobodnega tržaškega

ozemlja ostožkoča izpolnitve ostalih pogojev mirovne pogodbe in sklepov Sveta ministrov z dne 22. aprila 1948, je Varnostni svet misliljen, da je treba takoj sprejeti sklep o imenovanju guvernerja Svobodnega tržaškega ozemlja.

Angloameriška glasovalna večina je pri glasovanju odklonila tako jugoslovansko kakor tudi ukrajinsko resolucijo.

Po glasovanju je Manuilski izjavil: »Glasovanje o ukrajinski resoluciji je dokazalo, da večina Varnostnega sveta podpira ZDA in Veliko Britanijo pri kršenju mirovne pogodbe. Smisel te politike je jasen, če prečitamo prvi člen 7. dodatka mirovne pogodbe, ki določa da bodo ostale angloameriške čete na Svobodnem tržaškem ozemlju do imenovanja guvernerja. To pomeni, da je večina Varnostnega sveta za to, da obrzijo ZDA in Velika Britanija svoje čete čim delj časa v Trstu. Razpravljanje o tem vprašanju je pokazalo, da poveljniki ZDA in Velike Britanije upravljajo njihovo cono v Trstu ne glede na določbe mirovne pogodbe, ki določajo, da je treba sestaviti začasni vladni svet in narodno skupščino.

Sovjetski predstavnik Malik je izjavil: »ZDA, Velika Britanija in Francija so se odločile za odkrito kršitev mirovne pogodbe z Italijo in sklepov Sveta zunanjih ministrov.

S tem je bila razprava o tržaškem vprašanju pred Varnostnim svetom končana.

Dr. Clementis o rezultatu podonavske konference

Praga, 21. avg. (Tanjug) Zunanji minister dr. Clementis je dal v praškem radiu naslednjo izjavo o rezultatih podonavske konference v Beogradu:

Nova konvencija uspešno povezuje načela suverenih pravic obrežnih držav z načelom svobodne plovbe in enakopravnosti vseh držav. Nova konvencija prepušča celotno upravo obrežnim državam, katerim po naravnem pravu, praktičnih potrebah, kakor tudi po splošno priznanih načelih mednarodnega prava tudi pripada. Tega dejstva niso hotele priznati nedonavske države; zato so tudi zavzele negativno stališče do osnovnih načel nove konvencije. Nova konvencija je formalno ukinila vse privilegije držav, ki nimajo pravice do njih. V Beogradu sta prišla do izraza popolna enotnost in skladnost interesov ter stališč podonavskih držav.

Koroški Slovenci zahtevajo slovensko gimnazijo in učiteljske

Celovec, 21. avg. (Tanjug) Slovenska mladina iz Sent Janža v Rožu (Slovenska Koroška) je poslala ministrstvu za prosveto pismo, v katerem odločno zahteva slovensko gimnazijo in slovensko učiteljske v Celovcu. Pouk v slovenskem jeziku smatra slovenska mladina za eno najosnovnejših pravic; zato zahteva slovenske šole na Koroškem.

Festival Ljudske mladine Jugoslavije

Po vsej državi se pripravljajo mladina na kulturno-umetniški festival Ljudske mladine Jugoslavije, ki bo koncem oktobra v Beogradu. Tega festivala se bodo udeležile mladinske kulturno-umetniške ekipe iz vseh ljudskih republik in skupine mladincev narodnostnih manjšin. Festival bo pokazal dosežane uspehe Ljudske mladine na kulturno-umetniškem polju; s pripravami za festival pa se bo še bolj okrepilo kulturno-umetniško delo med mladino. Med festivalom bo odprta razstava umetniških del članov Ljudske mladine Jugoslavije, za katero že sedaj zbirajo primerna dela.

SLOVANSKI KOMITE SLOVENIJE prireja v okviru Ljudske univerze Slovenije, glavnega mesta Ljubljane, v PONEDELJEK 23. t. m. ob 20. v MLADINSKI DVORANI (Franciška ulica) predavanje:

»O ZGODOVINI BORBE MAKEDONSKEGA NARODA«

Predaval bo tov. DMITAR VLAHOV, podpredsednik Prezidijske zvezne skupščine FLR, predsednik Ljudske fronte Makedonije, član revizijske komisije CK KPJ ter podpredsednik Slovenskega komiteja Jugoslavije.

Množične organizacije naj opozore svoje članstvo na važnost tega predavanja, katerega tema je pri nas vse premalo znana.

Tekmovanje pred kongresom Enotnih sindikatov

Delavci in nameščenci kamnoloma v Korki so na svojem množičnem sestanku v preteklem tednu z navdušenjem sprejeli sklep plenuma Centralnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije o sklicanju I. kongresa ESJ. Kongres bo analiziral delo sindikalnih organizacij pri obnovi domovine, kakor tudi ogromne napore delovnega ljudstva pri izvajanju petletnega plana in socializacije države.

V resoluciji, ki so jo poslali centralnemu odboru Enotnih sindikatov Jugoslavije, pravijo: Sindikalne organizacije so največ prispevale k socialistični graditvi naše domovine, zato sprejemamo naslednje obveznosti, ki jih bomo izvršili do 24. oktobra: dvignili bomo proizvodnjo za 5%, neopravičene izostanke zmanjšali za 25%, še bolj zaostri borbo za znižanje proizvodnih stroškov ter zboljšali delo sindikalne družnice, posebno pa še politično vzgojno delo.

Preskrba v tolminskem okraju se zboljšuje

Preskrba v tolminskem okraju se v splošnem izboljšuje, vendar je treba, da bo gladko tekla, še odpraviti nekaj ovir. Centralizem v zagotavljanju preskrbi, ki je oviral še pred nedavnim nemoteno in hitro preskrbo potrošnikov po manjših središčih v okraju, so deloma odpravili s tem, da predmetno zagotovljene preskrbe ne prodaja več izključno krajni magacin s svojimi poslovalnicami. Krajni magacin je odstopil 40% kontingenta garantirane preskrbe kmetijskim zadrugam po posameznih krajih, kar je znatno olajšalo preskrbo po vaseh in ljudje ne zabijejo več toliko časa s hojo v večja središča in s čakanjem v prenatrpanih maloštevilnih poslovalnicah okrajnega magacina. Seveda pa se bo morala organizacija prodajne mreže še izpopolniti.

Kmetijske zadruge so z nekaterimi vrstami blaga n. pr. s čevlji, še kar zadovoljivo preskrbljene. Primanjkuje pa tekstilnega blaga, posebno za delovne obleke in za perilo, žele si tudi več kmetijskega orodja in to takšnega, ki bi bilo primerno za te kraje. V svojih združnih trgovinah pogrešajo zlasti tip železnih plugov, kakršnih so vajeni v teh krajih in ki so za obdelovanje strmih pobočij posebno primerni, ker zelo olajšajo oranje. Veliko povpraševanje je tudi po daljših in širših kosah. Te, ki jih imajo zadruge na zalogi, so prekratke in preozke. Dobro bi bilo, če bi tisti, ki naročajo blago, upštevali te želje kmetijskih potrošnikov.

Seveda so krive nekaterih težav v preskrbi tudi še organizacijske napa-ke. Okrajna poslovna zveza še nikakor ne obvlada položaja. Premalo je še sposobnega trgovskega in organizacijskega kadra. V tem je tudi glavni vzrok, da je organizacija preskrbe še tako negibna in počasna. Temu bi človek tudi pripisal krivdno, da v večini združnih prodajalnih zelo primanjkuje predmetov drobne potrošnje, ki jih je v večjih središčih dovolj, n. pr. peres, črnila, zobnih ščetk in drugih takih reči. V mnogih zadrugah prodajajo tudi časopise in čeprav dnevnikov, n. pr. »Slovenskega poročevalca«, vsak dan hitro zmanjka, so vendar uprave mnogih zadrug tako neokretne, da ne naročijo več izvodov. Vendar se je mladi prodajalski in združni kader v splošnem dobro izkazal. Predvsem se odlikuje po poštenju. Dosej v tolminskem okraju v tem oziru ni bilo vzrokov za pritožbe.

Nakup po vezanih cenah po zadrugah se kar dobro razvija. Glavni pridelki, ki pridejo v poštev za odkup po vezanih cenah, so v tem okraju: sir, maslo, krompir in sadje. Pri odkupu sira in masla je nastal v zadnjem času zastoj, kar je sedaj živina na planinskih pašnikih, na planšarijah. Zato je padel tudi odkup mleka in mesa, kar pa se bo kmalu spet zboljšalo, ko se bo živina vrnila s planin. Zastoj je bil predviden tudi v okrajnem odkupnem načrtu, zato izpolnitve tega načrta ni ogrožena. Velika ovira za načrtan odkup pa je pomanjkljiva evidenca.

Zagovori, s katerimi sta skušala zmanjšati svojo krivdo, so bili spričo vseh dokaznih dejstev brez prepričevalnosti. Ze samo to, da je v ponarejenemu seznamu čriana Ivanka Ropan, svakinja obtoženega Ropana in dobra znanka obtoženega Potočnika dokazuje, da je bilo njuno podlo ravnanje sporazumno. Prav tako je ničen zagovor Potočnika, da ni vedel, da bi moral seznam poslati v potrditev okrajnemu odboru. Če je vedel, da je bilo treba poslati prvega, je neverjetno, da bi pri drugem tega ne vedel. Zlasti še, ker ima dolgoletno dobo trgovske prakse in je bil med okupacijo v službi; ko: tajnik na nemški občini. Tudi zagovor obtoženega Ropana, da ni pogledal, kateri kmetje so v novem seznamu povezani k oddaji žita, ni verjeten z ozirom na odgovornost in deljkatnost na ogle določanja oseb in količine žita za obvezno oddajo. Izključeno je, da bi predsednik, ki se količnik zanima za probleme svoje vasi, ne pregledal novega seznama, preden ga je podpisal.

Z ozirom na to, da sta Avgust Ropan kot organ ljudske oblasti in Franc Potočnik kot uslužbenec namenoma podpirala kulaštvo na vasi na škodo malega kmeta, sta bila obsojena prvi na 8 mesecev odvzema prostosti drugi pa na 6 mesecev odvzema prostosti. Obema je odvzeta tudi volivna pravica, pravica do pridobitve ali opravljanja funkcij v družbenih organizacijah in društvih, pravica javnega nastopanja, pravica nositi častne naslove, rede in druga odlikovanja ter pravica do državne ali druge javne službe za dobo enega leta po prestani kazni.

VREMENSKA POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje 21. avgusta: Visok zrčni tlak nad Alpmi se je razširil čez južno Poljsko, Češko, Madžarsko in severovzhodni del Jugoslavije. Področje nizkega zravnega pritiska nad Jadranom pa je povzročilo nekaj padavin v Sloveniji.

VREMENSKA NAPOVED za nedeljo 22. avgusta: Sončno, nekoliko oblačno, topleje

IZ SOVJETSKE ZVEZE

Use za otroka

V vseh republikah ZSSR imajo mladinska tekmovanja z namenom, da ugotovijo zmožnosti otrok na področju literature, glasbe, plesa in drugih umetnosti in tehnike. Nad milijon petstotisoč otrok tekmuje za pravico udeležbe v republiških tekmovanjih. Otroci čitajo pesmi in povesti, največkrat lastnega sestava, pejojo in igrajo instrumente. V vsaki republiki je njihov nastop posebnega krajevnega značaja, odražajo ljudsko umetnost. Mladi izumitelji in projektanti prikazujejo razne stroje, aparate in izume izdelane po lastnem načrtu. Najbolj nadarjeni otroci, ki so se odlikovali na republiških tekmovanjih, se bodo udeležili vsesovjetskega tekmovanja otrok v Moskvi.

Sončnično seme s 56% olja

Znanstvenik Leonid Saganov, nosilec Stalinove nagrade, je vzgojil vrsto semen sončnic, ki vsebuje 56% olja. Ta vrsta daje več maščobe kot katera koli vrsta sončnic, ki so jih doslej gojili v Sovjetski zvezi.

Novo visoke šole

Letos bodo odprli v Sovjetski zvezi več novih visokih šol. V Leningradu bo

začel delovati inštitut za prehrabno industrijo. V Minsku so odprli inštitut za tuje jezike, v Stalinabadu pa prvo tadžikistansko državno vseučilišče v Rigi visoko gledališko šolo, v Moskvi pa veterinarsko akademijo.

Azerbejdžan se kulturno razvija

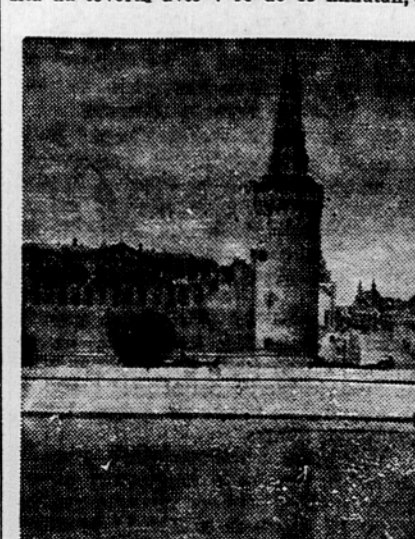
V Bakuju so odprli inštitut za tuje jezike, ki ima oddelke za francoski, nemški in angleški jezik. V kratkem bodo ustanovili tudi oddelke za španščino. Ustanovitev takega inštituta v sorazmerno majhni republiki je dokaz visoke kulturne stopnje azerbejdžanskega naroda.

Gradnja stanovanj v Moskvi

Po podatkih moskovskega sveta deputatov delavcev je bilo v prvem letošnjem polletju v prestolnici 150% več stanovanjskih prostorov kakor v tem razdobju v lanskem letu. Za zgraditev stanovanj je letos v Moskvi določenih več kot pol milijarde rubljev. Do novega leta bodo zgradili 525 hiš na površini 415.000 m².

Električne lopate za nakladanje žita

Skupina ukrajinskih inženirjev je konstruirala električno lopato za nakladanje žita v železniške vagonne kamijone, trijeerje itd. Preizkušnja tega zanimivega izuma je pokazala njegove velike prednosti. Tako more n. pr. delavec s to električno lopato naložiti tri tone žita na tovorni avto v 10 do 15 minutah,

Pogled na Rdeči trg z reke Moskve

medtem ko prej trije delavci rabili za to delo 45 minut.

Z električno lopato je mogoče naložiti vagon žita v eni uri, kar ustreza delu 10 delavcev. Ta izum uspešno uporabljajo v kolhozih harkovske oblasti.

Elektrifikacija Bele Rusije

Prejšnjo pomlad so postavili na obrežje reke Vinnica v področju Vitebska

temelje hidrocentrale, ki bi morala zagotavljati električno energijo več kolhozov. Sedaj je gradnja dovršena in hidroturbina staviljena v pogon. 8. avgusta so prižgali električne luči v obnovljeni vasi Simanovo in v mlaticni kolhozovi. To je dvostota električna poljedelska postaja, zgrajena po vojni v Beli Rusiji. Nove kolhozne električne postaje so pričeli delati tudi v področjih Moločka, Moločna in Bobrujska, ki so najbolj trpela zaradi nemške okupacije. Električne zarnice so nadomestile primitivne ogenj ki je običajno razsvetljevalo hiše v zapadnih pokrajinah. Okrog 20 novih hidrocentral so zgradili samo v vaseh področja Brest.

Pomoč kolhozom

V prvi polovici tega leta se je kredit, podeljen kolhozom in kolhoznicom, znatno povečal. 100 milijonov rubljev več kot v prvih šestih mesecih lanskega leta so dobili kolhozniki samo za nakup živine. Povsod izvajajo kolhozniki obširna obnovitvena in namakalna dela, gradijo strojne postaje in kopljejo kanale za namakanje. Vse, ki so bile posojene kolhoznicom za ta namen, so se v primeri z ustreznim dobo v lanskem letu podvojile. Velike vsote so dobili tudi kolhozniki za izboljšanje kakovosti semen in za nakup umetnih gnojil. Poljedelska banka je dala posojila tudi v obliki invidualnih kreditov za kmetično prebivalstvo.

Mali oglasi

ZASLUZEK
DIMNIKARSKEGA POMOČNIKA, ki je odslužil vojaški rok, išče Jozu Barko, dimnikar, Sarajevo V, Sorakina ulica št. 4. Plača dobro po strokov. izvežbanosti in pogodbi. 24064-4

PRODAM
LEPE BELE ČEVELJČKE št. 29, nizke, prodam. Naslov v ogl. od. 24504-5

VOZIČEK na dve kolesi (cizo) in otroško kolo prodam ali zamenjam za žensko kolo. Ogled od 17. do 19. Naslov v oglasnem oddelku. 24685-5

PLJAVKE NAPRODAJ v Zbirnozdravnški ulici št. 2. 24691-5
ZENSKO ŠVILENE NOGAVICE znamke Neylon, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 24699-5

LADNIŠKI STROJ za pobiranje žak, do 18 v električnikovi ulici 12, pritičije, desno. 24655-5
KOMPLETNO BELO POSTELJO z nočno omarico in kad za sedeče kopele, prodam. Galeva ul. 3/II, desno. 24604-5

VOZIČEK na dve kolesi (cizo) in otroško kolo prodam ali zamenjam za žensko kolo. Ogled od 17. do 19. Naslov v oglasnem oddelku. 24685-5
MOTORNO KOLO »Puch« 200 cm — prodam ali zamenjam za »100« — Kamniška 20. 24715-5

KUPIM
GRADL ZA ŽIMNICE, 7 m ali več, kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni od. delek pod »Gradl«. 24390-6

PROJEKTI
ENODRŽINSKO HIŠICO kjer koll v okolici Ljubljane, lahko tudi še ne dograjeno, kupim. Ponudbe na oglasni oddelku pod »Projekti«. 24268-8

SOBE - STANOVANJA
SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
ZDRAVNIK išče opremljeno sobo s 1. septembrom. Ponudbe na ogl. odd. pod Zdravnik. 24564-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

SOBO za dijakinjo, opremljeno ali prazno, iščem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku. 24453-10
MALO SOBO, prazno ali opremljeno, iščem. Ponudbe pod 500 na oglasni oddelku. 24665-10

POZIV
UPNIKOM IN DOLŽNIKOM
Upnike in dolžnike nacionaliziranega podjetja
Reich Josip
kemični izdelki
Maribor, Tezno, Ptujška cesta 42,
24.611-6

POZIV
UPNIKOM IN DOLŽNIKOM
Upnike in dolžnike nacionaliziranega podjetja
Reich Josip
kemični izdelki
Maribor, Tezno, Ptujška cesta 42,
24.611-6

POZIV
UPNIKOM IN DOLŽNIKOM
Upnike in dolžnike nacionaliziranega podjetja
Reich Josip
kemični izdelki
Maribor, Tezno, Ptujška cesta 42,
24.611-6

POZIV
UPNIKOM IN DOLŽNIKOM
Upnike in dolžnike nacionaliziranega podjetja
Reich Josip
kemični izdelki
Maribor, Tezno, Ptujška cesta 42,
24.611-6

POZIV
UPNIKOM IN DOLŽNIKOM
Upnike in dolžnike nacionaliziranega podjetja
Reich Josip
kemični izdelki
Maribor, Tezno, Ptujška cesta 42,
24.611-6